

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՔԱՂԱՔԱՄԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱՎԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱՎԱՆ

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՄԱՆՁՈՒՄԷ

ԵՒ

ԻՐ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԸ

Ազգի մը՝ քաղաքակրթութեան և սրտի ու մտաց բարոյականութեան մէջ մինչև ո՞ր աստիճանի յառաջ գնացած կամ ետ մնացած ըլլալը՝ իւր հրապարակային թերթերուն հետեւած ընթացիցը և ցոյց տուած վիճակին վրայ կը չափուի։ Վասն զի ազգի մ'անհատներուն մէջ որքան գիտութեամբ, հմտութեամբ և գիտուն անձինք, հանճար միտք և բարոյականութիւն դասուիլ կ'կարծուի, սակայն և այնպէս միշտ հըրապարակին վրայ խօսող բերաններն ու գրող գրիչներն են՝ որք առաւել քան զայլս գործնական գաղափարներ, օգտակար սկզբունքներ, և իրենց խորհուրդներովն ու գաղափարներովը զայլս կրթելու, հրահանգելու և լուսաւորելու յատուկ վստահութիւն մ'ունեցած ըլլալ յանձնա կենթադրուին։ Հետեւեալը և ազգի մը հրապարակային թերթերն՝ նոյն ազգին վիճակին հայելին կը համարուին։

Եթէ հրապարակային թերթերուն հետեւած ընթացքը կամ քաղաքացիական թերթերն ազգային վիճակին, այսինքն սորա պատուոյ և արժանեացը հետ սոյն առնչութիւնն ու յարաբերութիւնը ունեցած չըլլային, այն ատեն ո՞նէ թերթի մը հետեւած անձնիւր ընթացքը, միմիայն իրեն պատկանելով, զոյգ հասարակաց խնդիր մը կամ հրապարակային քննադատութեան նիւթ ընելու ամենափոքր արժանիք մ'անգամ չէին կրնար ունենալ։ Բայց ինչպէս որ ընտանեաց մէկ անդամի մը դանուած անվայել ընթացքը պատիւ չը համարուելու չափ անարժան է նոյն ընտանիքին, նոյնպէս ալ ազգին վիճակին հայելին համարուող հրապարակային թերթերուն ցոյց տուած մէկ անվայել ընթացքը խտրելի և անարժան պէտք

է համարել միմիայն ազգին պատիւն ու արժանիքը անպարտապահ չափ ըլլալու, և իրեն անարդանք բերելու չափ անարժան ընթացք մը պաշտպանած կամ իւր լուծեամբը հաւանած ըլլալու կասկած մը արուած չըլլալու համար։

Ինչու որ ամեն թերթ՝ ապագային մէջ ազգի մ'իմացականութեան, բարոյականութեան, ընկերական ու քաղաքային վիճակին տարեգրութեանցը մէջ մի էջերն ըլլալու սահմանուած լինելով, սոցա վերայ մութ ստուեր ձգող կամ արատ բերող սիւնն ժամանակին մաքրելը՝ պարտականութիւն մը կը համարուի ամեն անոնց համար, որք ազգային պատիւն ու արժանիքը պահպանելու կոչում մ'ստանձնած են, և կամ դժուար հարկը կցգան և առ այդ նախանձախնդիր կ'ընծայեն գիրենք։

Թերթի մ'ընթացքը իւր բարոյական է, և թերթի մը բարոյականութիւնը ազգի մը բարոյականութիւնը կը համարուի, երբ սա առանց գիտողութեան կամ հերքման մնայ. ուստի իրողութիւն մը որ անվայել ու անարժան է ազգային պատուոյն պէտք է իւր դէմ եղած բողբոջը կամ հերքմամբն հանդերձ արձանագրուած մնայ ապագայ պատմութեանը մէջ, ազգին արժանիքն դժուար մեղադրելի հետեւանքէն ազատ պահելու համար։

Այս նպատակաւ և այս պարտականութեան միայն ստիպելով, կը հարկադրուիմք մէկ քանի դիտողութիւններ ընել Մանգումէի վերջին օրերս հրատարակած մէկ քանի խմբագրական յօդուածներուն, մանաւանդ ՊԵՏՐՈՒՍ ՊԵՐՆԻՔՍԱՆ մակագրով գրուած յօդուածին վրայօք, ո՛չ թէ ըսածներն ընդգիմաբանած ըլլալու կամ վիճաբանութիւն մը յարուցանելու համար, — վասն զի նախ որ Մանգումէ մէկ վիճաբանութեան համար վայելուչ և պատշաճ լեզու մը չ'կըրնալով բռնել, անարգ լեզուաւ վիճաբանութեան միշտ խորշիւ կ'ուզեմք, և երկրորդ՝ յիշեալ յօդ-

ուածոց մէջ ստոյգն ըսելու համար, ո՛չ նպատակ մը կը տեսնուի, ո՛չ սկզբունք մը պաշտպանութիւն և ո՛չ որոշ եզրակացութիւն մը, որոյ վրայ հիմնելով որ իւր ըսելիքը զայն հերքել կամ հաստատել ուզէ, գրութիւններ՝ որք բոլորովին դուրկ են որոշ հանգամանք մը և կամ հասարակութիւնը հրահանգելու կամ սմա նոր մէկ գաղափար հաղորդելու յատկացած լինելոյ բնութիւն մ'ունենալէն —, այլ միայն ցոյց տալու համար թէ որքան ցաւալի բան է ազգի մը համար տեսնել իւր տառապանքն ու անպարտապահ յին մէկ թերթը, որ փոխանակ իրմէն սպասուած կատարելութեան և փորձառութեան, ազգային մտաւոր ու բարոյական վիճակը կրթելու յատուկ գրութեանց ու գաղափարներու, ընդհակառակն անձնականութեան խնդիր մը հանելով առնադք քինախնդրութիւն ու վրէժ մը յագեցնելու և մինչև իսկ, խողով իւր չարախօսութեանցն առարկայ բրած անձին հրապարակային կեանքը, բոլոր աշխարհի գաղափարաւոր և քաղաքակիրթ ժողովրդեան մը համար անարժան ու անվայել համարուած՝ մէկու մը ներքին, անհատական և ընտանեկան կենացը սեմէն ներս մտնելու նուաստութեամբը տողորեալ և սոսկ ատելութիւն բուրդ գրութեամբ ու յօդուածներով զրադեցնել ուզէ իւր ընթերցողներն, սոցա վեհանձնութեան, անյիշաչարութեան և իրական մեծութեան զգացումներ ներշնչելու փոխարէն, փոքրոգութեան և ստրուկ բնասրութեան միայն յատուկ անտեղի և նուաստ վրէժխնդրութիւն մը յագեցնելու տխուր և անարգ օրինակ մը տալով նոցա իւր անձին վրայ, իւր որ հանրութիւն մը կրթելու, հրահանգելու և լուսաւորելու կոչում և պաշտօն մ'ստանձնած լինելոյ յաւակնութիւն մը կը տածէ յինքեան, իւր վրայ ունեցած այդ համարումն ցարգ առանց սեւ առթի մը մէջ կարենալ արդարացուցած, ու հրապարակային թերթի մը յա-

տուկ և վայելուչ արժանիք ու լըր-
ջութիւն մը ցոյց տուած ըլլալու :

Պանք մանրամասնութեանցը
մտնել :

Եւրոպայի

Ազգային ընդհ. ժողովն ե-
րեկ նիստ ըրաւ ամենատուար մե-
ծամասնութեամբ, ուր և ներկայ
կը դասուէր նախագահ Ս. Պատրիար-
քըն ալ, որն որ նախորդ նստի
քուէարկութեանը դէմ 4 երեսփո-
խանաց կողմանէ տրուած բողոքը
նկատողութեան առնել որոշուելէն
յետոյ, իւր պատրաստած գրու-
թիւնը կարգաւ սկսաւ : Սոյն գը-
րութիւնը, նախապէս կարծուածին
նման, ըրի Աղթամարայ խնդրոյն
տեղեկագիրն ըլլալու տեղ, ասոր
հետ առ ընդհ. ժողովն ուղղեալ
ուրիշ խել մը հարցումներ ալ կը
պարունակէր, վարչութեան որոշած
ինչ ինչ խնդրոց նկատմամբ, բա-
ցատրութիւն ուղեւոր ժողովէն :
Պրութեան ընթերցումն աւարտելէն
յետոյ, սոյն հարցմանց պատասխա-
նին ստիպողականութիւնը յայտնե-
լով գիւտնին մատոյց :

Դիւանը սոյն գրութիւնը նա-
խաքննիչ դիւանաց յանձնելու ա-
ռաջարկութիւն մ'ընելով, երես-
փոխաններէն խօսք ուղղուեցր ե-
ղաւ, և վիճարանութիւն մը բաց-
ուելով նախաքննիչ գիւտնաց յանձ-
նելու կամ չը յանձնելու խնդրոյն
վրայ, պահ մը Ս. Պատրիարքը
սրտնեղելով մեկնեցաւ ժողովէն,
որն որ թէպէտ փոքր 'ի չափէ վըր-
դովում և յուզում մը ձգեցու պատ-
ճառ եղաւ, սակայն Ատենապետը
յաջողեցաւ ամփոփ պահել ժողովը
չը թողլով մեկնող ուղղութիւն, որ-
մէ յետոյ Եւսուփեան էֆ. կացու-
թիւնը պարզելու համար կարճա-
ռօտ ասանաբանութիւն մ'ընելէն
յետոյ, խնդիրը քուէի գրութեան
որոշուեցաւ որ Ս. Պատրիարքին
ներկայացուցած գրութիւնը յառ-
կապէս կազմեալ յանձնաժողովոյ
մը յանձնուի, յառաջիկայ նստին
տեղեկագիրը ընդհ. ժողովոյ մա-
տուցանելու համար : Յաջորդ նիս-
տն ալ դալ շաբաթ ըլլալ որոշուե-
լէն յետոյ, ատենը ժամը 10 ին
գոցուեցաւ :

ՀԵՌԱՆԳՐԱԼՈՒՐՔ

Բարիդ 2 մարտ

Հաւանական է թէ նոր կազ-
մուելիք պաշտօնէութեան մէջ, Պ.
Լէոն Սէյ, Տըքադ դուքսը, աը Սի-
սէյ զօրապետը և Պ. Վալտն, Պ.
Տիւֆօրի հետ միատեղ իւրաքան-
չիւրն իրենց պաշտօնները պիտի
պահեն :

Վիէննա 2 մարտ

Խորհրդարանին նիստերն առ-
ժամանակեայ դադարիւր ծանուցա-

նելու առթիւ, նախագահը պեր-
ճախօս ատենաբանութիւն մ'ըրաւ
յորում պաշտօնէութեան և սահ-
մանադրական կուսակցութեան մէջ
տեղը տիրած համաձայնութիւնը կը
յայտնէր, որոյ հետեանքն եղած էր
ընդդիմադիր կուսակցութեան ու-
չընչանալը : Պաշտօնեայն ըսաւ նա-
ևս թէ Հունգարիոյ հետ եղած բա-
նակցութիւններն ալ անյապաղ պի-
տի աւարտին, ապա թէ ոչ պաշտօ-
նէութիւնը պիտի հրաժարի եզեր :
Հուսկ ուրեմն քաղաքական կացու-
թեան վստահացուցիչ մէկ նկարա-
գրութեանը վրայ, ամեն կողմէն
ծափահարութեան ձայներ արձակ-
ուեցան և այսպէս պաշտօնէութիւ-
նըն իր տեղը նորէն ամրացաւ :

Կայսրուհին Անդրիա ճամբայ
ելաւ :

Պուքրէշ 2 մարտ

Խորհրդարանի Փոխ-Նախա-
գահ Պ. Պէօրէսքօ ալ հրաժարա-
կան տուաւ :

Ժողովը՝ մաքսային սակագնոյ
փոփոխութեանց ծրագիրը քուէար-
կելով ընդունեց :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սինապի կառավարիչ Արիֆ
բաշայ և Չանդըրի կառավարիչ
Ահմէտ պէյ, իրարու տեղ փոխա-
նակեցին :

— Պանուրի սաւառը բոլորու-
մին քակուելով, Եէրկէօյի և Ռուս-
ձուքի մէջ երթեւեկութիւնը սկը-
սել է :

— Հապէշաստանի Քասայի
թագաւորին բանակը գտնուող եր-
կու Անգղիացի պաշտօնակալը, ե-
զիպտական զօրաց կողմանէ գերի
բռնուելով Մասովա տարուեր բան-
տարկուեր են : Պաշտօնակալը բո-
ղոքած ըլլալով այս ձերբակալու-
թեանը դէմ, առարկելով թէ Ե-
զիպտոս կանոնաւորապէս պատե-
րազմ չ'է հրատարակած Հապէշաց
դէմ, կ'ըսուի թէ արձակուելով
Անգղիա պիտի գրկուին :

— Վիէննայի թերթ մը Քաթ-
թարօյէն ստացած նամակ մը կը
հրատարակէ հետեւեալ իմաստիւ :

Ասկից քանի մ'օր առաջ Հեր-
սէքի ապստամբաց կողմանէ պատ-
գամաւորութիւն մը Չէթինէ եր-
թալով 500 լաւ տեսակէն հրացան
և ռազմամթերք կը խնդրէ, սակայն
ասոնց այս խնդիրքը կը մերժուի,
պատասխան տրուելով թէ Պարա-
տաղ այս միջոցիս իւր պատերազ-
մական արդէն նուազ նիւթերէն
բան մ'ալ չը կրնար պակսեցնել :
Ապստամբապետ պատգամաւորը վե-
րըստին թախանձելով և յայտնելով
թէ առանց Պարատաղի օգնութեա-
նը՝ ապստամբութիւնն անկարող է
այլևս տուելու, Նիգօլա իշխանին
եղբորորդին և առաջին պաշտօն-
եայն կը պատասխանէ իրենց թէ
Պարատաղ բան մ'ալ չը կրնար ը-

նել, ինչո՞ք որ Կաստամուբուլ-ն իւր
յետեւը հաղած է : Հերսէքի պատգա-
մաւորութիւնն ալ ձեռնունայն ետ
գառնալու կ'օտիպուի :

— Անցեալները ծանուցինք թէ
Պատըքէօյ Պօթմանճը-Պաշի ծո-
վեղըն մօտ հնութիւն մը գտնը-
ուեր է :

Պայտերական թանգարանին վե-
րադասուչը Տօքթօր Տէթիէ հնա-
դէտը Սալֆէթ փաշայի հրամանա-
ւայս օրերս աչքէ անցընելով զայդ,
որ Լըրէքէօյի կուպրի գործարա-
նին ծայրը կը գտնուի, աղիւսնե-
րէն և մէկ քանի նշաններէն կը
գտնէ թէ յիշեալ շէնքը Քրիստոսի
594 թուականին կառուցեալ եկե-
ղեցի մ'է, ուր Հռովմայեցոց Մա-
րիկէ կայսրը, Փոկասէն հալած-
ուած միջոցին, փոթորիկ մը հան-
դիպելով սոյն ծովագրը կիկնայ և
կուգայ յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ
կապաստանի իւր ընտանեօքը, բայց
քանի մ'օր վերջը Փոկասի լրտես-
ներէն գտնուելով, դուրս կը հան-
ուի, ու Մօսայի ծովագրը բերուե-
լով ընտանեօքն ու զաւակներով
հանդերձ կը գլխատուի :

— Վեհ. Սուլթանը, զէնքեր-
նին վար դնող հերսէքի և պօս-
նացի ապստամբաց ընդհանուր նե-
րողութիւն շնորհելէն զատ, նաև
գիւրութիւններ ալ տալ հրամայե-
ր է իրենց համար տուն և եկեղեցի-
ներ շինելու : Ասկից զատ տեղա-
կան իշխանութեանց կողմանէ սեր-
մանելու համար ցորեն ստանալով,
մէկ տարի տասանորդի տուրքէ,
երկու տարի ալ ուրիշ սեւ տուր-
քերէ ազատ պիտի մնան :

— Բէալֆէսթըր նորոգ զօրա-
ժողովին առթիւ, Տարտանէլէն հե-
տեւալ կը գրեն :

Հերսէքի ապստամբութեան հե-
տեանքը ծանրապէս զգալ կսկսի
սոյն գաւառի տաճիկ ժողովուրդը :
Բէալֆէսթըրն կամ որ նոյնն է՝ պա-
հետի զօրքերն նորէն գրօշակի
ներքե կը կոչուին :

Այս ինքզ մարդիկն արդէն
անգամ մը հինգ տարի իրենց զին-
ւորական ծառայութիւնը կատարած
են կանոնաւոր բանակին մէջ : Այս
պայմանաժամը լրանալէն յետոյ,
շատերն իրենց հայրենիքը վերա-
դառնալով կամուսնան և ընտանե-
աց տէր կըլլան : Ասոնք մեծ մա-
սամը փոքրիկ հողատէրներու կար-
գէն կը գտնուին, որք գրեթէ չը
գիտնալով Հերսէքի մէջ իրենց հայ-
րենակիցներուն մասնակցած արիւ-
նահեղ կռիւները, ամենայն հան-
գաւրտութեամբ իրենց արտերուն
աշխատութեամբ կ'ըբաղէին, երբ
հրաման մը վրայ հասաւ որ երթան
Հերսէքի մէջ գործող իրենց դը-
դերուն հետ միանան :

Ամեն տեսակ զրոյցներ կը չը-
ջին, որք եթէ անտեղի չեն իրա-
ւահարկու և երկիրդալի կրնան ը-
լալ, և որք սակայն մեծ մասամբ
իրենց հաւատացողները կը գտնեն

նոր զէնքի կոչուած զինուորներէն : Իսկ մէկ մ'ալ ետ չը կարենալ վերադառնալու երկիւղը կամ կասկածը՝ աւելի սրտատուր հանդամանք մը կ'ընծայէ այդ զինուորներուն իրենց ընտանեացը տուած հրաժեշտին , այնպիսի երկրի մը մէջ , ուր ժողովուրդն այնքան բռնաբարելու չ'ըլլալով , իր քաղաքէն զերկապի իւր ճակատին քրտինքովը վաճակելու , և ալ ընտանիք մը հոգալու և ապրեցնելու վիճակին մէջը կը գտնուի : Բէտիֆներուն շատը մարդ չ'են կըրնար գտնել որ իրենց բացակայութեանը և կամ եթէ մեռնելու ըլլան իրենց ընտանեացը և ստացուածոցը հոգը վրանին առնեն :

Սակայն ինչ որ ալ լինի այդ գեղացի զինուորաց վիճակը , սա՛կայ որ իրենցմէ բարձրագոյն կարգերուն ու ևէ վայելած առանձնանորհրթիւթեան մը դէմ դանդաղութեամբ տեղի չ'ունին , ինչու որ այս վերջիններուն ալ վիճակը իրենցմէ տարբերութիւն մը չունի : Բոլոր այն կառավարութեան պաշտօնաւորաց գաւկնները , վաճառականներն մեծ հողատէրք , ևն . որքանակեց քանի մը տարի առաջ իրենց փրկանքը վճարելով զինուորական ծառայութենէ ազատած էին , այս անգամ հրաման ընդունեցին ամենքն ալ դրօշակի տակ մտնել իբրեւ պահեստի զօրք , որոց համար աւելի դժուարատար պիտի լինի զինուորական կեանքը քան թէ գլխաւորաց :

ՍԻՄՅՈՎԻԶԻ ԴԱՏԻՆ
ՎԵՐԱԿԱՅՈՒՄԸ
(Եր. Կէ Ի- 130)

Տէվէթը Արիէնին 1869 սէնտի իննար իսթիքը աղ թահվիլաթնտան 2,004 ատէտ թահվիլաթն նօքսան օլտուղընը վէ թահվիլաթն մէզքիւրէտէն եէր օլտամաք հասէպի իլէ պաշ սանտըքեարըն իտարէսինտէ պուլունան սանտըգա թէվաթ օլունան 1,000 ատէտինին պիլզաթ Մկրտիչ թարաֆընտան չալընմըջ օլտուղընը վէ թահվիլաթն սանտըգա թէվին օլունան 1004 ատէտինին տախի պիր քաշ կիւն միհըլ իլէ իքըաղ իթմէսի իչուն Մկրտիչին վաղը օլուն րէճասը իւղէրինէ քէնտիսի մէքըւմէ վէրտիկինի իտարէ Էէյիսի Մ. Սէնպալմօնա իֆատէ վէ իքըաղ իթմիչ օլտուղընը մուամիլէյհ պէյան իյլէմիչ օլտուղընտան թահվիլաթն մէզքիւրէտէն Մկրտիչ Սիմօնօվիչտէն սիւվալ օլունմաթը իճապ իյլէմիչ իսէ տէ Մկրտիչ օլկիւն պանք թարաֆընտան Պապը Զապթիէյէ կէճտէրիւլու հապու թէվէթ քըլընմըջ օլտուղըն ճիհէթ իսիւվալ օլունմաթը ֆէրտաթը չալընպիսի կիւնիւ սապահլէյին պաշ տիրէթօր Մ. Ֆօսթէր պանք թէրճիւմանը Անթուան Էֆէնտի ի

լէ պէրապէր պապը զապթիէյէ պիլ աղիմէ Մկրտիչի կէօրիւպ մէքըւմ զայ օլուն 2004 ատէտ իննար թահվիլաթնը սըրդաթ իտէն քէնտուսի իտուկինի վէ ֆօստօլար իւղէրինէ փէյինաթ օլմաք իւղէրէ սըմսար Մարկոսեանըն վասէթաթը իլէ թահվիլաթն 17-18 պին իրա մէքաթը աքճէ իսթիքըաղ իտէրէք թէրհին իյլէտիկինի վէ պու իսթիքըաղըն պիր մէքաթը Օսթրօ Օթօման պանքաթընտան ալընմըջ օլտուղընը զաննտա պուլունտուղընը իլալէթէն պէյան իյլէմէսի իւղէրինէ տէր հալ մուամիլէյհ Անթուան Էֆէնտի մէքըւմ Մարկոսեանը պուլարաք քէյիլէթի իսթիքաթը իյլէտիկինտէ մէքըւմ Մկրտիչնա մընա հիչ պիր ախը ու իթատէ պուլունմաթընը սէյոյէտիկինտէն իսէճիլ թահքիք մուամիլէյհ Անթուան Էֆէնտի տիրէթօր Մ. Ֆօսթէր վէ Մ. Տըվօ իլէ պիրիքտէ Օսթրօ-Օթօման պանքաթընա կիտէրէք քէյիլէթի տիրէթօր օլարընա սիւվալ իյլէտիկինտէ օլ կիւնէրտէ Ալէքսանեան նամընա թէրհին օլունան 1004 ատէտ իննար թահվիլաթն մուքաթիլ թարաֆընտան 10,000 իրա քաղը վէրիլմիչ իսէ տէ մէզքիւր թահվիլաթն պանք օսմանինին օլուպ օլմաթըն մէճնուլ պուլունտուղըն ճէվապընը ալաթըլարընտա մէզքիւր թահվիլաթն եէտէրինտէ պուլունան նօմէրօլարըն իլէ պիթթաթ պիր պանք օսմանիտէն ալընմըջ օլուն թահվիլաթնտէն օլտուղըն թէպէյին իթմէսի իլէ , տէր հալ մէքըւմ Ալէքսանեան եանի Ալէքսանեան գուլմաքտէտար տիրէթօրը Շիրին Շիրինեան պանք Օսթրօ Օթօմանէ ճէլալ իլէ մուվաճէհէ վէ Պանք Օսթրօ Օթօմանէ մէզքիւր իսթիքըաղըն իլին վէրմիչ օլտուղըն իմ զաթը կէնտուսինէ իրայէ օլունտուղտա արթըլ ինքեարէ մէճալի դալմայարաթ թահվիլաթն մէզքիւրէյէ մէքըւմ Մկրտիչ Սիմօնօվիչ քէնտուսինէ կիւնտէրուպ կէնտուսի տախի Մարկոսեան մարիֆէթիլէ իսթիքըաղ պուլարաթ աքէի Մըկըրտիչ կէճտէրիլ օլտուղըն վէ անտէն պիր պուլուդ մահ մուգաւտտէմ տախի թահվիլաթն մէզքիւրէտէն 350 դէթաթընը Մկրտիչ կէնտուսինէ կէճտէրիլ կէնտուսի տախի Օսթրօ Օթօման պանքաթընա պիթթէրհին աքճէ ալմըջ օլտուղըն կիպի թահվիլաթն մէզքիւրէտէն տահա 150 ատէտինի Հաճեան պիրաթէրէլէ վէ 300 դաւաթընը տախի Մ. Իլէաթըյա թէվաթի իյլէմիչ օլտուղընը իքըաղ իյլէմիչ վէ իչ պու թահվիլաթն Պանք Օսմանինին նամուտուսայ իտալէ կէլմէմէք իւղէն իսթիքաթըն պանքապէղայէթ իլթիքաթ օլունտուղընտան վէրիլէն քէյինաթն թէտիյէսի իլէ գիքը օլունան թահվիլաթն իյաթէսի Պանք Օսթրօ Օթօմանէ թէքիլթ օլունտուղտա մուվաթը

դէթ թահվիլաթն պիլաթ պունա Շիրին Շիրինեան տախի թուսաթ վէրմիչ Օթմանեան մէզքիւր 2004 դըթ թահվիլաթն Պանք Օսթրօ Օթօմանէ թէրհին օլունմըջ օլուն 1554 ատէտի 14065 իրա 89 դուրուչ վէ Հաճեան պիրաթէրէլէ Սլիքսանեան քուլմանեաթըն իսթիքըաղ իթմիչ օլտուղըն 1500 իրայէ մուգապիլ թէվաթի իթտիկի մէզքիւր 150 ատէտ իննար տախի 1531 իրա 62 պուլուք դուրուչ վէ Իլէաթը քօ եէտինտէ պուլունան մէզքիւր 300 իննար տախի 2900 իրա քիճման 18927 իրայ 51 դուրուչ Պանք Օսմանի թարաֆընտան թէտիյէ օլունարաթ դուրթարըմըջ օլտուղըն ճիհէթէ պու 18927 իրա պալատէ մէսթուր օլտուղըն իւղէն , (Դարանալի)

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Սերգիայէն երեկուան հասնող հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Քրակիյէվացի մէջ հանրապետականաց ըրած ցոյցին ու տեղի ունեցած կուլյն մէջ , մէկ հոգի մը սպաննուեր և քոնի մ'անձինք ալ վիրաւորուեր են : Իսկ Պէլկրատի բարեկարգութիւնը բնա չէ խանդարեր , որը կ'զբտնուի տակաւին Միլան իշխանը :

— Օսմ. արժէթուղթ ունեցող անգղիացի դրամպտեարց մասնաժողովոյն կողմանէ , որոյ նախագահն է Պ. Բալմէր , երեկ առաւօտ երկու պատգամաւոր հասնելով մայրաքաղաքս , Միսիրիի պանդոկն իջան :

Ս. Բէթէրապուրի 5 մարտ

Կառավարութիւնը հրահանգ տուաւ Չէթինէի իւր գործակատարին որ Գարաւտաղի պատերազմաթէր կաւակցութեան դիմամըցը դէմ կենալով , ասոնց մէքենայութիւններէն ու թեւադրութիւնէն պահպանէ Նիքօլա իշխանը , յաւելցնելով միանգամայն թէ , Ռուսիա իւր պաշտպանողական ճեռքը կը քաշէ՝ Գարաւտաղի վերայէն եթէ իշխանը գրգռութիւն հանելու հակամիտել ուղէ : Առ այս Նիքօլա իշխանը գոհացուցիչ յայտարարութիւններ բերէ :

Բարիլ 5 մարտ

Պաշտօնէութեան կազմութեան բանակցութիւնն աւարտելու մօտ կը գտնուի :

Այսօր Մաք-Մահօն մարաշլիստը Պ. Քաղիմէր Բէրիէն իւր ներկայութեան ընդունեց :

Ուօլինիթըն 5 մարտ

Երեսփ. խորհրդարանը՝ պատերազմական պաշտօնեացն ամբաստանութեան տակ ձգելու առաջարկութիւն մը քուէարկեց , հասարակային պաշտօն մը ստակով ծախսած ըլլալուն համար :

Հոովմ 5 մարտ

Լէտօլովքի արքիպիսպոսը քաղաքս հասնելով , կայարանը մեծ պատուով ընդունուեցաւ :

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն

Ղալաթիա Եր. 21 ֆետր.	
Մարտ. 5 Լոնտրա	19 1/2
Բարիլ	19.70
Պորսայէն առաջ	22.02

ՆՈՐ ՀՐԱՇՔ

Ի ԳՈՒՄ ԳՄՓՈՒ

Ե Ի

ՆՈՐ ԳԻՒՑ

ԱՆԵԼՆԵՐ ԵՆԵՐ

Յարգոյ Մ. Բ. Խօջայեանց զը-
րած է այս հետաքրքրական տետ-
րը, որ կը ծախուի բոլոր գրավա-
ճառաց խանութները և կամուրջի
գլուխը, 'ի գին 3 ու կէս զրշ:

ՊԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՏԻՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐ, ԵՐԳԵՐ, ԱՌԱՅՆԵՐ,
ԱՌԵՂԾՈՒՄՆԵՐ

Գրեց

Արիստիդէս Լաւրապէտ Տ. Սարգիսեան

Այս վերնադրով նոր հրատա-
րակեալ գիրք մը, որ թէ՛ պան-
դուխտ ազգայնոց և թէ՛ իմաստա-
սիրաց ընթերցման արժանի է, կը
ծախուի Մէրճան գրավաճառ Պաղ-
տասար աղայի խանութը և այլ տե-
ղեր, գին 1 քառ. արծ. մէճիտ:

ԵՂԱՐԱՅՐ ՅԱԿՈՐՈՍ

Հեղինակ

ԲՕԼ ՏԸ ԲՕՐ

Հրատարակիչ

Ս. Խ. ՄԵՍԷՆԻՍԻԱՆ

ՏԵՏՐ 32

Սոյն հետաքրքրական և բարո-
յալից ընտիր վիպասանութիւնը, որ
հեղինակին գործերուն առաջինը կը
համարուի, հայերէն թարգմանու-
թեամբ տետր առ տետր հրատա-
րակութիւնը վերստին շարունակուե-
լու սկսած է, որոյ ամբողջ գործը
33 տետրէ պիտի բաղկանայ:

Կը գտնուի լրագրավաճառաց
և գրածախներու քով, իւրաքանչիւր
տետրին գինը 1 զրշ:

ՏՕՐԹԵՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Իր բնակութիւնը հաստատած է
Ղալաթիա Հայոց Եկեղեցւոյ փո-
ղոց թիւ 12 տունը, ուր պատրաստ
է ամեն օր մինչև կէս օր հիւանդ
ընդունիլ, և երեքշաբթի օրերն
ձրի դարմանել:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱԼ Ի

ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՎԱՍՆ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՅ

ԱՇԽԱՏԱՐԱՐՈՒՄ Գ. ՊԱՂՏԱ-
ԱՐՏԱՆԷ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

1876

Անգղիերէն լեզուն ուսանելու
փափաքող աշակերտք այսպիսի դա-
սադրքի մը պէտք ունենին. և այս
պէտքն զգալի եղած էր մանաւանդ
Հայ վարժարանաց համար. քանզի
ասկէ առաջիններն աւելի զարգա-
ցելոց քան թէ նոր ուսանողաց կըր-
նային դուռ ընել. քանի որ նոր
սկսող կամ փոքր ինչ առաջացող-
ներն այսպիսոյն խիստ կարօտ էին:
Այս պահանջ ահա այս գրքով կը
լեցուի: Տարակոյս չը կայ որ Հայ
մանկաւոյն զարգացման կարեոր մի-
անդամայն դիւրութեամբ դասագիրք
մ'է այս, որմէ մեծ օգուտ պիտի
բաղուի:

Կը ծախուի 'ի Գրատան Փարի-
զու, — Ակոբեան խան թիւ 13 —
Գին 2 ֆրանք 50 սանթիմ:

ԾՈՎԷՆ ԶԸ ԲՈՆՈՒՆԵԼՈՒ

Գ Ե Ղ

Բաղադրութեամբ Լ. ՏԻՆԵՍ Դեղա-
գործի

Ծովային ճանբորդաց համար
անհրաժեշտ եղած սոյն հեղուկը,
որ ամեն անգամ ծովէ բռնուե-
լուն՝ մէկ խաշուէի դգալ մը սոյն
դեղէն առնելով, կըկին չափովը
պարզ ջրի մէջ խաշուելով խմած
առնելը մարդ վերստին իւր հան-
դարտ ու առողջ վիճակը կ'ստա-
նայ, կը գտնուի Լ. Տիւնեայի դե-
ղաւանդը, Ղալաթիա Մեծ փողոց,
թիւ 108. մէկ շիշը 2 ու կէս ֆը-
րանք գնով:

ԱՌՏԵՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԵՏԱ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԻԿԱՆՏ

Այս գրքոյկը Արմաշու վանուց
տպարանէն 'ի լոյս կ'ընծայուի պարզ
աշխարհիկ լեզուաւ, որ տնական
անտեսութեան գեղեցիկ և ընտիր
խրատներ կը պարունակէ: Խիստ
օգտակար է մեր Հայազգի Մայ-
րերու, որոնք տան մը ներքին կա-
ռավարութեան գլուխն ըլլալու
պաշտօնն ունին: Կրնելը այս գրք-
քոյկով պիտի ազդրին թէ ժԱՄԱ-
ՆԱԿԸ, ԽԵԼԻՔ ու ԳՐԱՄՆ ինչ-
պէս գործածելու են, թէ շուայ-
ութիւնն ո՞րչափ ֆրասակար և տը-
նաւեր՝ իսկ չափաւոր խնայութիւ-
նըն ո՞րքան շահաւոր և տնայէն է:
Ժամանակիս նորասիրութեանց պատ-
ճառաւ տագնապեալ ընտանեաց
հայր եղբայրներն՝ եթէ մէկ մէկ օ-
րինակ նուիրեն իրենց տիկնանց,
տպահով թող ըլլան որ քիչ առե-
նէն արդիւնքը պիտի վայելեն:

Կը գտնուի 'ի Կ. Պօլիս Գա-
վաթեան գրատուն: Գին 4 զրշ:

ՄԻՆԱՍ ԶԵՄԱԶ

ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁՆԵՐ

ՏԱՂԵՐ, ՃԱՌԵՐ, ԱՌԱՅՆԵՐ, ՆԱ-
ՄԱԿՆԵՐ, ԳՐԱԳԱՏՈՒՄՆԵՐ, ԱՐ-
ԴՈՍԻ ԽՈՂՆԵՐ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՊ.

Տպագրութեան Արարան

Երիտասարդ հեղինակին այլ
և այլ կարեոր նիւթոց վրայ բրած
բանաստեղծական խորհրդածու-
թեանց հաւաքածոյն է:

Կը ծախուի Սրապեան Պաղ-
տասար լաղայի խանութը, Գին 15
զրոշ:

ՀՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԻՎԵՐԱՅ ՀԱՅԱԿԱՆ ՀԵԹԱՆՈՍՈՒԹԵԱՆ

Մեծ Մ. Էֆ. Լմինեան Մաս-
կուացի հայազգի գիտնականն մեծ
խնամով աշխատած և մանրամասն
խուզարկութեամբ վնասած գտած
և առանձինն մատենի մը մէջ ամ-
փոփելով Գաղղիերէն լեզուաւ տը-
պագրած և Եւրոպայի ծանօթացու-
ցած է Արեւելքի մէջ մեծ գիրք մը
բռնող Հայ ժողովրդեան Գիրտա-
նէութեան առաջ ունեցած վիճակը:

Այս մատենին Հայերէն թարգ-
մանութիւնը Արմաշու վանոց տը-
պարանէն կը նուիրուի մեր սիրելի
ազգայնոց որպէս զի տեղականան թէ
հայկական հեթանոսութիւնը ի՞նչ
վիճակ ունեցեր է, մեր նախնիք
ժամանակին ի՞նչ տեսակ կրօնք պաշ-
տեր են: Կը գտնուի Կ. Պօլիս Գա-
վաթեան գրատունը գին 4 զրշ:

ՊԱՅՄԱՆՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԼՐԱԳՐԻ ամեն օր կը հրա-
տարակուի, բաց 'ի Կիրակի և Տօն
օրերէ:

Տարեկան բաժանորդագրու-
թեան գինն է 200 զրոշ առանց
փոխյի ծախուց:

Բաժանորդագրութիւնը ամ-
սաղիսէ սկսեալ կը նկատուի:

Խմբագրութեան ուղղեալ ու և
է գրութիւնը՝ հեղինակին բուն ըս-
տորագրութիւնը կրելու են, ոչ թէ
հրատարակելու համար, այլ յե-
րաշխաւորութիւն վստահութեան:

Չը հրատարակուած գրութիւնք
եւ չը տրուիր:

ՏԵՕՐԷՆ-ԽՄԱԳՐԻ

ՆԻԿ. Մ. ԹԻՎՊՆՏՃԵԱՆ

Տպագրութիւն Ղալաթիա Բերդմպէ
բաղար նրախ խանի գիմաց Սամուռ
փողոց թիւ 8